

Les 16: Zelfstandig rijden

Wanneer een leerling voor alle onderdelen op de instructiekaart een voldoende heeft gehaald is zelfstandig rijden aan de orde. Hierbij kan een leerling laten zien dat hij het geleerde in de praktijk toe kan passen. Hij mag nu zelf keuzes maken zonder dat hem voorgezegd wordt wat hij moet doen. Voor het zelfstandig rijden moet een aangepast lesplan gemaakt worden. Een **voorbeeld** is hieronder opgenomen.

Inleiding van de les:

1. Begroeting:

Vraag aan je leerling of hij er vandaag zin in heeft. Laat ook jouw enthousiasme blijken.

2. Samenvatting vorige les en voorgaande lessen:

Pak de instructiekaart erbij en bekijk deze samen met de leerling. Vertel dat we de vorige les de "parkeren in een schuin vak achterwaarts" hebben behandeld en dat we de les met een voldoende hadden afgesloten. Er is al een mooie stijgende lijn te zien op de instructiekaart. Ga zo door, het gaat goed.

3. Lesplan (structuur/werkwijze):

Geef aan wat er in de les(onderdelen) aan de orde komt en in welke volgorde.

Vandaag gaan we de les als volgt indelen:

- We gaan eerst de les van de vorige keer herhalen
- Dan geef ik aan wat we vandaag gaan doen;
- Dan geef ik je de uitleg daarvan;
- Daarna zal ik het een keer voordoen (de demonstratie);
- Daarna mag je het een aantal keer zelf doen;
- Tenslotte sluiten we deze les af met een toets (de correctorfase).

4. Meting vorige les en controle aanvangsniveau:

Geef aan wat er in vorige les(sen) is behandeld en verband heeft met de nog te volgen les (=vereiste beginsituatie) en meet praktisch de feitelijke beginsituatie.

Vertel de leerling dat hij de auto rijklaar mag maken. We gaan zo rijden en dan gaan we de "bijzondere manoeuvres" van de vorige les nog een keer herhalen. Dit is tevens de toets van de vorige les en de voorbereiding op de les van vandaag. Stop na de oefening op een veilige plaats.

5. Verklarend Commentaar:

Hoe vond je het gaan? Wat ging er goed en wat ging er fout? Vraag hoe het wel zou moeten. Wat is de oorzaak van eventuele fouten?

Vul de instructiekaart in.

6. Doelstelling nieuwe les:

Beschrijf de essentie van wat de leerling gaat leren.

- Pak de instructiekaart erbij en bekijk die samen met de leerling;
- Zoals je kan zien gaan we vandaag de les "zelfstandig rijden" behandelen;
- Gebruik de Rijprocedure B;
- Voorbeeld: "Het is de bedoeling dat je voor het einde van de les minimaal een keer vlot, veilig en zelfstandig kan uitvoeren", vul dit aan met onderstaand punt;
- Licht kort / kernachtig wat je bedoelt met vlot, veilig en zelfstandig;
- Geef ook de plaats aan waar de rijtaak getoond moet worden (bijvoorbeeld: een rustige woonwijk).

7. Motivatie:

Motiveer de noodzaak van de nieuw te leren rijtaak.

- Motiveer duidelijk **WAAROM** dit lesonderdeel belangrijk is voor het autorijden;
- Gebruik de Rijprocedure B;
- Een motivatie kun je formuleren aan de hand van de volgende vragen:
 - Waarom moet het geleerd worden?
 - Waar komt het voor?
 - Wat zijn de voordelen als je de oefening / handelingen wel beheerst?
 - Wat zijn de nadelen als je de oefening / handelingen niet beheerst?

Maak er een goed lopend verhaal van waarin naar voren komt waarom deze les belangrijk is.

Kern van de les**8. Uitleg:**

Leg uit welk onderdeel van het zelfstandig rijden je laat uitvoeren. Hierbij heb je de keuze uit:

- A. Het rijden naar een oriëntatiepunt;
- B. De clusteropdracht;
- C. Het rijden met het navigatiesysteem.

Tijdens het zelfstandig rijden kun je ook controleren of de bijzondere manoeuvres door de leerling beheerst worden. Hierbij heb je de keuze uit:

- D. De stopopdracht;
- E. De parkeeropdracht;
- F. De omkeeropdracht.

Neem ook de situatiebevraging (les 19) mee tijdens het zelfstandig rijden. Op deze wijze wordt het praktijkexamen nagebootst.

9 t/m 14 Lesverloop:

De punten 9 t/m 14 zijn hier niet van toepassing. Geef de leerling zijn opdracht waarna hij hem zelfstandig kan uitvoeren. Observeer de leerling en grijp alleen in wanneer dit nodig is in verband met de veiligheid.

Aandachtspunten bij deze les:

- Kies een route die de leerling aankan en de leerling stimuleert;
- Geef de leerling gelegenheid om zelfstandig te rijden;
- Geef de leerling ruimte om fouten te maken zolang de veiligheid niet in het gedrang komt;
- Beoordeel niet de route, ook niet als hij fout rijdt maar alleen de wijze waarop hij situaties oplost;
- Maak een keuze uit onderstaande onderwerpen voor het zelfstandig rijden.

A. Het rijden naar een oriëntatiepunt:

Het oriëntatiepunt is een locatie die de leerling goed kent zoals: een school, een sportclub, of winkelcentrum. Als je leerling onbekend is in het lesgebied kun je hem vragen om naar een goed zichtbaar punt in dat gebied te rijden, zoals een kerktoren of een flatgebouw.

Het gaat er om dat de leerling zelf verantwoorde keuzes maakt in het verkeer. De route die hij neemt is niet van belang.

B. Clusteropdracht met aanvulling van ANWB borden:

De clusteropdracht betreft een gedeelte van de route. Deze opdracht is altijd beperkt in lengte en zal één of meerdere keren herhaald worden om te checken of de leerling het begrepen heeft. Het is een nabootsing van de situatie waarin de bestuurder de weg vraagt aan een voorbijganger en vervolgens

krijgt uitgelegd hoe hij naar de gevraagde locatie moet komen. De reeks van route opdrachten bestaat uit minimaal drie en maximaal vijf opdrachten. De clusteropdracht kan worden aangevuld met de opdracht om de blauwe ANWB-borden naar een bepaalde bestemming te volgen.

Het gaat er om dat de leerling zelf verantwoorde keuzes maakt in het verkeer. Wanneer hij van de opgegeven route afwijkt is dat niet van belang.

C. Rijden met het navigatiesysteem:

Geef de leerling een adres op waar hij met behulp van het navigatiesysteem heen moet rijden. De leerling moet zelf het navigatiesysteem instellen en de door het navigatiesysteem aangegeven route zelfstandig rijden.

Het gaat er om dat de leerling zelf verantwoorde keuzes maakt in het verkeer. Wanneer hij van de door het navigatiesysteem opgegeven route afwijkt is dat niet van belang.

D. De stopopdracht

Geef de leerling een opdracht om te stoppen. Dit kan zowel aan de linker als aan de rechterzijde van de rijbaan zijn. Hij moet stoppen achter een obstakel maar wel zo dat hij direct weer weg kan rijden. Hiervoor hoeft je geen opdracht te geven. Als het kan mag de leerling weer wegrijden.

Het gaat erom dat de leerling zelfstandig verantwoorde keuzes kan maken in het verkeer.

E. De parkeeropdracht

De parkeeropdracht wordt tijdens het rijden gegeven in een straat of op een parkeerplaats. Geef de leerling bijvoorbeeld de opdracht zo dicht mogelijk te parkeren bij een bepaald huisnummer of ingang van een supermarkt.

Het gaat er om dat de leerling zelf verantwoorde en verkeersinzichtelijke keuzes maakt voor wat betreft het parkeren. Hij mag hierbij een keuze maken uit de bijzondere manoeuvres die hij heeft geleerd. Dit zijn:

- Parkeren in file voorwaarts;
- Parkeren in file achterwaarts;
- Parkeren in een parkeervak voorwaarts;
- Parkeren in een parkeervak achterwaarts.

Belangrijk is de uitvoering en niet de keuze die hij maakt. Het wegrijden moet wel beoordeeld worden omdat dit een onderdeel van de bijzondere manoeuvre is.

F. Omkeeropdracht

De omkeeropdracht wordt tijdens het rijden gegeven in een straat. Geef de leerling de opdracht een veilige mogelijkheid te zoeken om te keren.

Het gaat er om dat de leerling zelf verantwoorde en verkeersinzichtelijke keuzes maakt voor wat betreft het keren. Hij mag hierbij een keuze maken uit de bijzondere manoeuvres die hij heeft geleerd. Dit zijn:

- Achteruit rijden van een aangegeven bocht;
- Keren door te steken;
- Keren door middel van een halve draai;

Belangrijk is de uitvoering en niet de keuze die hij maakt.

Afsluiting van de les

15. Samenvatting:

Geef een samenvatting van het lesonderdeel.

Aan het begin van deze les hebben we de toets van het vorige lesonderdeel gedaan. Daarna heb ik het "zelfstandig rijden" uitgelegd. Vervolgens heb je zelf een route gereden, een bijzondere manoeuvre uitgevoerd en een verkeerssituatie besproken.

16. Bespreking leerresultaat:

Stel het leerresultaat vast en bespreek dit met de leerling.

- Geef duidelijk aan wat goed en fout ging tijdens de correctorfase en hoe de leerling dit kan verbeteren;
- Hou het kort en kernachtig;
- Bespreek de fouten die tijdens het oefenen vaker terugkwamen.

17. Instructiekaart invullen:

Vul de instructiekaart volledig in en geef een eerlijk waardeoordeel. Bespreek bij elk punt kort hoe de leerling het heeft uitgevoerd tijdens de hele les. Bespreek niet de onbehandelde rijtaken.

18. Evaluatie leerproces:

Ga samen met de leerling na hoe het leerproces is verlopen.

Hoe vond je de les van vandaag gaan? Evalueer het leerproces door vragen te stellen.

- *Voorbeeld: "Wanneer snapte je de leerstof van vandaag (uitleg, demo, zelf doen)? Wat vond je moeilijk? Waarom vond je het moeilijk? Scheelt het als je je thuis goed voorbereid aan de hand van de praktijkwijzer?"*

19. Doelstelling nieuwe les:

Beschrijf de essentie van wat de leerling gaat leren.

- Pak de instructiekaart erbij en bekijk die samen met de leerling;
- Volgende les gaan we nogmaals het "zelfstandig rijden" behandelen;
- Voorbeeld: "Het is de bedoeling dat je voor het einde van de les minimaal een keer vlot, veilig en zelfstandig kan uitvoeren";
- Je hoeft **NIET** te verklaren wat je bedoelt met vlot, veilig en zelfstandig;
- Geef ook de plaats aan waar de rijtaak getoond moet worden (bijvoorbeeld: een rustige woonwijk).

20. Motivatie volgende les:

Geef de motivatie van de volgende les aan.

Oefening baart kunst. Dit gaat zeker op voor het "zelfstandig rijden". Daarom is het belangrijk dat je dit vaker herhaalt en steeds probeert om zo weinig mogelijk fouten te maken. Van de fouten die je gemaakt hebt kun je alleen maar leren. Door dit vaker te doen zul je steeds makkelijker door het verkeer komen en kun je de puntjes op de i zetten.

21. Meegeven studieopdracht:

Geef een opdracht voor zelfwerkzaamheid.

Geef een studieopdracht uit de praktijkwijzer mee welke betrekking heeft op de volgende les.

22. Les afsluiten:

Heb je nog vragen over de les van vandaag?

Onze volgende afspraak staat gepland op

Bedankt voor je enthousiasme en je inzet en tot de volgende les.